

Vier, drie, twee, één, nul

en andere rijke teksten
VOOR OKAN

© 2023 - Wablief

Frederik de Merodestraat 27

2800 Mechelen

www.wablief.be

boeken@wablief.be

Vormgeving: Merel Van Meurs

Druk: Wilco bv.

Illustratie op de cover: Kristof Devos

Dit boek is ook beschikbaar als luisterboek.

Dit boek kwam tot stand in samenwerking met het ministerie en het departement Onderwijs van de Vlaamse overheid, in het kader van het Leesoffensief.

Rijke teksten voor OKAN

Wablieft verzamelde voor dit project meer dan 50 nieuwe rijke teksten, in eenvoudig Nederlands, voor jongeren in OKAN-klassen. Dat deden we met steun van de Vlaamse overheid, in het kader van het Leesoffensief. Nog meer rijke teksten vind je op de website rijketeksten.org van de Taalunie.

Dit boek is een deel in een reeks van vijf boeken. Enkele teksten van dit project vind je enkel online. Bij alle verhalen en teksten van dit project hoort lesmateriaal. De teksten en het lesmateriaal kan je gratis downloaden. Alle info vind je op wablieft.be/OKAN

Wablieft dankt het ministerie en het departement Onderwijs van de Vlaamse overheid voor de kans om dit project te mogen realiseren. En natuurlijk ook iedereen die meewerkte: alle auteurs, illustratoren, iedereen die lesmateriaal maakte en de leden van de stuurgroep.

Voor altijd

Diane Broeckhoven

Voor Ann

Vanja

Vanja's man is gestorven. Veel te jong en veel te plots. Ze kan nog steeds niet geloven dat hij echt weg is. Dat ze hem nooit meer zal zien. Maar ze moet wel.

'Ik hou van je,' had hij gezegd, voor hij zijn ogen sloot. 'Voor altijd.'

Ze hoort die woorden nog vaak in haar hoofd. Ze maken haar verdriet kleiner en haar hart groter.

Na zijn dood heeft ze een beetje van zijn as in haar trouwring laten stoppen, tussen haar naam en de zijne in. Tussen Vanja en Tom. Zo is hij toch nog dicht bij haar. Ze draagt de ring aan haar linkerhand. Altijd. Thuis en op haar werk. In bed en onder de douche. Binnen en buiten. Tom gaat overal met haar mee. Ze praat met hem. Ze fluistert lieve woordjes tegen hem. Hij zegt nooit iets terug, maar ze weet dat hij haar hoort. Dat geeft haar troost.

‘Weet je wat wij morgen gaan doen?’ vraagt haar vriendin Eva op een maandag aan de telefoon. Vanja heeft geen idee. Ze wil het liefst thuis blijven, in haar eentje. Lekker rustig, zoals iedere avond. Maar Eva heeft een plan. ‘Je moet er eens uit,’ zegt ze. ‘Dan zal je je veel beter voelen. Trek een mooie jurk aan en schoenen met hakken. En steek je haar op. Om half zeven sta ik voor je deur.’ Het klinkt als een bevel. ‘Dan ben ik net thuis van mijn werk. Ik weet niet of ik wel zin heb,’ zucht Vanja. ‘Dan maak je maar zin,’ lacht Eva. Vanja voelt aan haar trouwring. Ze kan hem losjes heen en weer bewegen. Ze is mager geworden de laatste maanden. Wat zou Tom ervan vinden dat ze uitgaat? Ze vraagt het hem, zonder woorden. Hij antwoordt meteen. ‘Doen!’ klinkt het in haar hoofd. ‘Ik ga met je mee.’

Op dinsdag staat ze al om kwart over zes in de gang. Met haar rode jurk en zwarte pumps aan. Opgemaakt en met haar haren in de krul. Ze ruikt lekker. Ze kijkt uit naar de avond. Daar voelt ze zich een heel klein beetje schuldig over. Buiten klinkt een claxon.

‘Waar gaan we heen?’ vraagt Vanja als ze in de auto zit. ‘Toe, zeg het.’

‘Naar de Dolle Dinsdagclub,’ zegt Eva.

‘Is dat een restaurant? Een café? Of gewoon een grapje?’

‘Niet zoveel vragen stellen. We zijn er bijna, het is hier om de hoek.’

Ze parkeren, stappen uit en lopen door een drukke straat. Dan slaan ze een zijstraat in.

Even later staan ze voor een glazen deur, vol met posters. ‘De Dolle Dinsdagclub’ leest Vanja. Er staat een lange rij bij de kassa. In een grote zaal zijn bijna alle stoelen bezet, maar ze vinden nog een goed plekje. Eva zegt dag tegen een paar mensen. Het lijkt wel of iedereen elkaar hier kent. Iedereen is vrolijk. Op het podium loopt een man met een blauw gezicht rond. Hij draagt een rare broek en een jas met gouden knopen.

‘Dat is de directeur,’ legt Eva uit.

‘Is het een circus?’ vraagt Vanja.

‘Zoiets,’ lacht Eva. ‘Het is een revue.’

‘Vanavond treden veertig mensen op,’ begint de man met het blauwe gezicht. ‘We hebben dus geen tijd te verliezen. De voorstelling is begonnen.’ De muziek barst los. Honderden zeepbellen zweven door de lucht.

Muzikanten met gitaren, violen, accordeons en blokfluiten spelen de sterren van de hemel. Samen en apart. Dichters, schrijvers en acteurs strooien mooie woorden rond. Meisjes met weinig kleren aan dansen zich warm. Een goochelaar doorboort iemand met een zwaard, maar er vloeit geen bloed. De hele zaal wordt stil als een opera-zanger een lied zingt. Een aria, heet dat in de opera. Wat later brult iedereen een oud, bekend liedje mee. Dan lopen er wel tien mensen tegelijk over het podium, op weg naar iets dat nog moet komen. Ze dragen hoeden, maskers en konijnenoren. De man met het blauwe gezicht springt, danst en praat overal tussendoor. Het lijkt wel of er de hele tijd wolken vol vreugde open spatten. Vanja drinkt een glaasje wijn. Ze glimlacht. Ze lacht luid. Ze maakt een praatje met de mensen naast haar. Ze zingt mee tot haar keel er pijn van doet. Dat was lang geleden. Bij ieder applaus voelt ze hoe haar ring op en neer danst rond haar vinger. Tom vindt het ook leuk, denkt ze. Ze steekt haar duim op naar Eva.

‘Was dat een goed idee of niet?’ vraagt Eva als ze om elf uur weer naar de auto stappen.

‘Het beste ooit!’ zegt Vanja. ‘Wat een avond. Een echte dolle dinsdag.’

Ze slaat haar arm om de schouder van haar vriendin en geeft haar een kneepje. En dan pas ziet ze het. Nee, ze voelt het. Haar ring zit niet meer aan haar vinger.

‘Tom,’ fluistert ze. ‘Waar ben je?’

Daarna gilt ze. ‘Eva! Mijn ring is weg! Tom is weg!’

Ze stappen terug naar de zaal. Ze speuren de stoep af. Ze schijnen met het licht van hun telefoons. De zaal is nog open. Een ploeg helpers ruimt op. Stoelen staan op de tafels. Glazen worden afgewassen. De man met het blauwe gezicht loopt te stofzuigen. Eva trekt achter zijn rug de stekker uit. Plots is het doodstil. Eva vertelt dat Vanja haar trouwring kwijt is. En dat het niet zomaar een ring is: haar man zit er in. Als Vanja dat hoort, moet ze bijna huilen. Maar in haar hoofd hoort ze de stem van Tom. ‘Het komt goed. Ik kom terug,’ fluistert hij.

Iedereen helpt met zoeken, tot in alle hoeken van de zaal. In de gang. In de toiletten. Overal bewegen lichten van telefoons, als vuurvliegjes. De man met het blauwe gezicht maakt de

stofzuiger open. Hij giet de zak leeg op de vloer. Een grijze wolk stijgt op. Met zijn blote handen roert hij in de hoop stof en steekt af en toe iets omhoog. Een kroonkurk, een haakje, een knoop. Maar geen ring.

‘Ik werk bij de krant,’ zegt één van de helpers tegen Vanja. ‘Ik zal een oproep plaatsen. Heb je een foto van die ring?’

Ze heeft er zelfs twee. Op de eerste zit de ring aan haar vinger. Op de tweede zie je de namen en de datum aan de binnenkant. Vanja. Tom. 2.4.2022. Ze stuurt meteen de foto's door. Ze hoort het piepje in de telefoon van de man van de krant. Het klinkt alsof Tom haar geruststelt.

Op weg naar de auto speurt Vanja samen met Eva opnieuw de straat af. Misschien is de ring in de goot gerold, tussen de geparkeerde auto's? Of onder een vuilniszak? Of tussen de dozen met oud papier? Ze zoeken nog lang, maar vinden niets. Pas twee uren later ligt Vanja in het brede bed. Het gemis stroomt door haar lijf. Het duurt nog uren voor ze in slaap valt.

Twee dagen later staat het in de krant. Vanja vindt het vreemd om haar naam en die van

Tom daar te zien staan. Ze leest de vette letters: **ZOEKT U MEE?** En het verhaal van haar ring. Van de as. Van haar Dolle Dinsdag in de stad. Ze voelt zich bloot. Alsof ze een geheim met heel de wereld deelde. Wilde ze dat wel?

De bel gaat. Het is de buurvrouw.

‘Wat hoorde ik net op de radio?’ vraagt ze. ‘Ben je je trouwring kwijt?’

‘De radio? Het staat in de krant,’ zegt Vanja.

‘En ik hoorde het net op de radio,’ antwoordt de buurvrouw. ‘Ze lazen het stukje uit de krant voor.

Die ring zie je nooit meer terug, als je dat maar weet. Voor een ring van goud krijg je veel geld.’

‘Bedankt,’ zegt Vanja. ‘Maar nu moet ik naar mijn werk.’

Waarom bedankte ze de buurvrouw? Omdat ze haar alle hoop afnam? En ze is niet de enige. Op het werk van Vanja gaat het verhaal overal rond. Iedereen weet het zeker: die ring is ze kwijt. Voor altijd. Want eerlijke mensen bestaan niet meer.

Szymon

Szymon heeft twee jobs. Vijf dagen per week werkt hij bij de post. In het weekend wast hij af in de keuken van een snackbar. Daardoor ziet hij zijn vriendin Zofia veel te weinig. Toch werkt hij

zo hard voor haar. Voor hen samen. Ze houden van elkaar. Ze willen trouwen. Maar eerst moet er genoeg geld zijn voor een flat. Met een tafel, stoelen, een sofa, een televisie, een tapijt op de vloer en twaalf dezelfde borden in de kast. Misschien met een extra kamertje voor een baby. Ooit.

Dinsdag is de drukste dag voor Szymon. Maar ook de fijnste. Dan gaat hij meteen na zijn werk boksen in de sportschool. Tegen die lederen bal slaan lucht hem op. Soms stelt hij zich voor dat de boksbal zijn baas is. Of zijn buurman die altijd lawaai maakt midden in de nacht. Dan schaamt Szymon zich. Maar ook weer niet. Hij slaat tenslotte niet echt op hun gezicht.

Een partij boksen lijkt op dansen. Alle spieren in zijn lichaam bewegen mee, tot het zweet van zijn rug loopt. Na een uur of twee is hij uitgeput en gaat hij douchen. Hij is een grote, sterke man, maar na het sporten voelt hij zich zo licht als een veertje. Dan is hij al zijn zorgen kwijt. Dan gromt zijn maag en stroomt zijn bloed.

Het is erg koud, maar dat voelt Szymon niet. Hij heeft het nog warm van het boksen. Het is al bijna elf uur en het is stil op straat. Een tram

glijdt voorbij. Een paar mensen halen hem in. Aan de overkant zoeven twee fietsers langs. In de bocht, net nadat hij een zijstraat overstak, hoort Szymon zacht gerinkel bij zijn voeten. Heeft hij ergens tegenaan geschopt? Daar bij de muur glimt iets. Een muntstuk? Hij bukt zich. Het is een gladde ring. Szymon raapt hem op en laat hem in zijn zak glijden. Hij stapt snel verder. Tien minuten later is hij thuis. Bij het licht van de lamp bekijkt hij zijn vondst. Hij leest twee namen en een datum: 2-4-2022. Dat is vast de dag van de bruiloft? Die is nog niet lang geleden. Vanja en Tom moeten een jong stel zijn, net als hij en Zofia.

Hij weegt de ring in zijn hand. Hij denkt aan de winkeltjes bij het station, waar je goud kan verkopen. Wij geven de beste prijs, staat er op de ramen. Snel duwt hij dat idee weg. Want iemand is nu vast heel verdrietig. Hij zal naar de politie gaan. Morgen. Of overmorgen. Als hij tijd heeft. Hij legt de ring tussen de vorken en messen in de keukenla. Daarna bakt hij spek. Met twee eieren. Hij eet er drie dikke boterhammen bij.

Kranten leest Szymon nooit. Naar de radio luistert hij thuis ook niet. Maar op zijn werk moet hij wel. Om elf uur is er het nieuws.

Het gaat over oorlog, over files, over politiek. ‘Vandaag hebben we ook een oproep voor u,’ zegt een vrouwenstem. ‘Luistert u mee?’ Szymon luistert aandachtig. Hij verslikt zich bijna. De oproep gaat over de trouwring van Vanja en Tom. Hij herkent de namen. Hij herkent de datum. Hij herkent de buurt waar hij de ring vond. De stem vertelt een verhaal waar hij heel droevig van wordt. Tom is kort na het huwelijk gestorven. Er zit nu as van hem in de ring. Zo is hij voor altijd bij zijn vrouw Vanja. ‘Hebt u deze ring gevonden? Bel dan naar dit nummer ...,’ zegt de vrouwenstem. Szymon neemt snel een balpen. Hij schrijft het nummer op de rand van een krant, scheurt het reepje papier eraf en steekt het in zijn zak. Over een uur heeft hij pauze. Dan kan hij bellen. Als hij durft, want hij weet niet van wie het nummer is. Misschien klinkt zijn stem straks wel door de radio en kan iedereen op zijn werk hem horen. Hij bladert even in de krant. Er staat een foto van de ring in en een foto van Vanja. Ze lijkt een beetje op zijn moeder, ze heeft dezelfde zachte glimlach. Szymon schaamt zich plots omdat haar kostbaarste bezit tussen zijn messen en vorken ligt.

‘Hebben wij niets anders te doen tijdens het werk, makker?’ vraagt de baas die net voorbijkomt.

In de pauze gaat Szymon meteen naar buiten. Hij haalt diep adem en toetst het nummer in. Het is de voicemail.

‘Vanja hier,’ zegt een stem. ‘Ik ben er even niet ...’ Szymon schrikt er zo van dat hij geen woord kan zeggen. Hij komt dus niet op de radio, maar hij belt Vanja zelf. Snel drukt hij het nummer weg. Om vijf uur fietst hij naar huis. In zijn keuken haalt hij de ring uit de la en bekijkt hem aandachtig. De namen kloppen. De datum klopt. Maar waar zit die as? Waar is Tom? Misschien in het piepkleine bobbeltje dat hij nu pas tussen de letters ziet?

Hij legt de ring op de tafel en maakt er een foto van. Daarna toetst hij het nummer opnieuw. Hij hoort zijn hart bonzen.

‘Met Vanja,’ zegt Vanja.

‘Mevrouw, ik heb uw ring gevonden,’ zegt Szymon. ‘Zal ik u een foto sturen via WhatsApp? Dan weet u zeker dat het de juiste is ...’

Het blijft even heel stil aan de andere kant van de lijn.

Dan zegt Vanja: ‘Echt? Dankuwel!’ Ze zegt het wel drie keer na elkaar.

Op zaterdag zit Vanja om elf uur aan een tafeltje in het café. Ze kijkt naar de deur, maar die blijft dicht. Szymon is al ruim tien minuten te laat. Zou hij wel komen? Hij heeft het beloofd, maar je weet nooit. Nerveus wrijft ze over haar ringvinger zonder ring. Ze kijkt naar de klok boven de bar. Ze roert in haar lege kopje. Over vijf minuten bel ik hem, denkt ze.

Even later komen er twee mannen binnen, een jonge en een oudere. De jonge herkent ze meteen: Szymon heeft haar een selfie gestuurd na hun telefoontje. De oudere heeft een camera om zijn nek. Hij werkt bij de krant en wil een stukje over de goede afloop schrijven. Verlegen geeft Szymon Vanja een hand. Hij gaat tegenover haar zitten. Ze weten niet goed wat ze tegen elkaar moeten zeggen.

‘Hier,’ zegt hij en legt een plastic zakje op tafel. Vanja schudt de ring in de palm van haar hand. Ze geeft er een kusje op en schuift hem over haar vinger. Heel voorzichtig. Heel plechtig. Alsof ze weer trouwt.

‘Daar ben je, Tom. Welkom terug,’ zegt ze.

Niemand hoort het. Alleen hij. Ze steekt haar hand in de lucht en laat de trouwring schitteren. 'Mooi! Blijf zo zitten,' zegt de man van de krant. 'Daar maak ik een foto van.'

Hij wil er ook nog een van Vanja en Szymon samen.

'De bruid en de eerlijke vinder,' zegt hij. 'Durfde je dit ooit hopen, Vanja?'

'Jazeker,' antwoordt ze. 'Ik wist dat Tom me niet in de steek zou laten. Hij heeft me beloofd dat hij bij me zal blijven. Voor altijd.'

Vanja en Szymon bestellen nog een kopje koffie. Met een stuk appeltaart en hun eigen verhaal erbij.

'Ik moet gaan werken,' zegt hij na een half uur.

'Hier, dat zou ik nog vergeten. Je beloning.' Vanja haalt een envelop uit haar tas en schuift die naar Szymon.

'Misschien kan ik er trouwringen van kopen voor Zofia en mij,' droomt hij luidop.

'Dat brengt vast geluk,' glimlacht Vanja.